
OBSAH

1	Metabolismus estrogenů, receptory	10
1.1	Biosyntéza a metabolismus estrogenů	11
1.2	Estrogenové a příbuzné receptory	11
2	Endokrinní disruptory a reprodukční funkce člověka	18
2.1	Globální znečištění toxickými látkami	18
2.2	Účinky endokrinních disruptorů u mužů	27
2.3	Účinky endokrinních disruptorů u žen	31
2.4	Závěr	34
3	Potraviny jako zdroj látek s estrogením potenciálem	38
3.1	Úvod	38
3.2	Látky s estrogením účinkem	38
3.3	Obsah fytoestrogenů v potravinách	42
3.4	Závěr	45
4	Estrogení aktivita u ženy a hyperestrogenismus	46
4.1	Fyziologický účinek estrogenů	46
4.2	Závěr	61
5	Steroidy a nitroděložní vývoj	63
5.1	Úvod	63
5.2	Žluté tělísko, trofoblast a hCG	63
5.3	Trofoblast, steroidy a fetoplacentární jednotka	65
5.4	Steroidogenní mezenchym embrya: základ kůry nadledvin, steroidogenní buňky gonád	66
5.5	Steroidogeneze v kůře nadledvin plodu	67
5.6	Prenatální vznik steroidů v gonádách	67
5.7	Závěrečná poznámka – transplacentární kancerogenita a teratogenita stilbenu	69
6	Estrogeny a imunita	70
6.1	Vliv estrogenů na imunitní systém	70
6.2	Závěr – endokrinní disruptory a imunitní systém	72

7	Hormonálně aktivní nádory a nepravé nádory vaječníku	74
7.1	Nepravé nádory vaječníku	75
7.2	Pravé hormonálně aktivní nádory vaječníku	79
8	Nadbytek estrogenů v dětském věku	89
8.1	Inkompletní předčasný pohlavní vývoj u dívek spojený se zvýšenou hladinou estrogenů nebo se zvýšenou citlivostí k estrogenům	94
8.2	Předčasný pohlavní vývoj spojený s urychlením vývoje a růstu	96
9	Syndrom polycystických ovarii (hyperandrogenní syndrom) – stav spojený s androgenním a relativním estrogenním nadbytkem	104
9.1	Úvod	104
9.2	Karcinom endometria	105
9.3	Karcinom prsu	106
9.4	Karcinom ovaria	107
9.5	Diskuse	107
9.6	Závěr	108
10	Benigní estrogen-dependentní onemocnění děložní svaloviny – leiomyom a adenomyóza	111
10.1	Epidemiologie a vzájemná asociace uvedených patologií děložního těla	111
10.2	Společné hormonální a molekulárně genetické ovlivnění uvedených patologií děložního těla	114
10.3	Hormonální změny u leiomyomu a adenomyózy v graviditě	118
10.4	Diferenciální diagnostika leiomyomu a adenomyózy	119
10.5	Možnosti hormonální léčby popsanych benigních patologií děložní svaloviny	121
11	Estrogen-dependentní onemocnění endometria (benigní a maligní)	129
11.1	Úvod	129
11.2	Vliv endogenních a exogenních hormonů na endometrium	129
11.3	Endometriální polypy	132
11.4	Benigní endometriální hyperplazie a endometriální intraeiteliální neoplazie	134
11.5	Karcinom endometria	139
12	Endometrióza	145
12.1	Úvod	145
12.2	Rizikové faktory vzniku onemocnění	146
12.3	Koncepce aromatázy a estrogenů v rozvoji endometriózy	149

12.4	Terapie endometriózy při zachování principu estrogen-dependentní nemoci	150
12.5	Nefarmakologická, tzv. přírodní léčba endometriózy	157
13	Vliv estrogenů na mléčnou žlázu	161
13.1	Úvod	161
13.2	Endogenní estrogény	162
13.3	Exogenní estrogény	163
13.4	Závěr	164
14	Hyperestrogenizace u muže	166
14.1	Úvod	166
14.2	Gynekomastie	167
14.3	Stavy s nadměrnou produkcí estrogenů	170
14.4	Stavy s relativním nadbytkem estrogenů	174
14.5	Poruchy sexuální diferenciacie u jedinců s karyotypem 46 XY	176
15	Farmakoterapie nadbytku estrogenů	185
15.1	Úvod	185
15.2	Smišení antagonisté a agonisté estrogenů	187
15.3	GnRH Analoga	189
15.4	Progestiny	191
15.5	Inhibitory aromatázy	192
15.6	Závěr	195
16	Rizika estrogenní substituční léčby, indikace a kontraindikace	196
16.1	Úvod	196
16.2	Rizika HST	197
16.3	Přínosy HST	201
16.4	Kontroverze HST	203
16.5	Závěr	209
	Barevná příloha	211
	Přehled použitých zkratk	222
	Seznam obrázků	226
	Medailonky autorů	228
	Rejstřík	230